

VILJANDI MUINSUSKAITSEALA KAITSEKORRA EELNÕU AVALIKU ARUTELU PROTOKOLL

Koht: Viljandi riigimaja saal ja Muinsuskaitseameti Facebooki leht

Aeg: 25. aprill 2023, kell 16:00–18:47

Osalejad: kohal viibinute nimekiri Lisas 1, interneti vahendusel kuulas ca 15-20 inimest. Muinsuskaitseametist Laura Ingerpuu, Anne Kivi, Kätlyn Metsmaa, Eve Rand ja Liivi Varul ning Kultuuriministeeriumist Helen Kranich. Töörühma liikmetest: Olav Remmelkoor, Leele Välja ja töörühma assistent Monika Vestman.

Protokollis: Laura Ingerpuu

PÄEVAKORD: Kaitsekorra eelnõu avaliku väljapaneku ajal esitatud arvamuste ja ettepanekute ning Muinsuskaitseameti seisukohtade tutvustamine ja arutelu.

ARUTELU KOKKUVÕTE

Sissejuhatus

Viljandi muinsuskaitseala kaitsekorra eelnõu avalik väljapanek toimus 31. jaanuarist kuni 1. märtsini 2023. aastal. Avaliku väljapanekul olnud dokumendid olid kättesaadavad Muinsuskaitseameti kodulehel ja Muinsuskaitseameti kontorites.

Avaliku väljapaneku vältel esitatud arvamused ja vastuväited ning neile kujundatud seisukohad on lisatud lühendatult koondtabelina Viljandi kaitsekorra koostamise veebilehele (www.muinsuskaitseamet.ee/viljandikaitsekord) avaliku arutelu dokumentide juurde. Sealt on leitavad ka uuendatud kaitsekorra eelnõu, kaardid, seletuskiri ja seletuskirja lisa 1.

Viljandi kaitsekorra koostamise töörühma juht (Laura Ingerpuu) tutvustas avalikul väljapanekul esitatud arvamusi ja ettepanekuid ning Muinsuskaitseameti poolt kujundatud seisukohti. Arutelul kuulati ära kohal viibinud ettepanekute ja arvamuste esitajad.

Laura Ingerpuu tegi kokkuvõtte muinsuskaitseala kaitsekorra koostamise protsessist ning tõi välja peamised muutused võrreldes kehtiva põhimäärusega. Muutuvad muinsuskaitseala ja kaitsevööndi piirid. Muinsuskaitseala vähendatakse minimaalselt ja laiendatakse üksnes nende tänavate osas, kus on asjakohane nihutada piir tänava teise poole kinnistute tagumiste piirideni. Lisaks lisandub kaitsevöönd nr 2 ehk vaateid kaitsev sektor, kus ainus piirang on, et vaateid Viljandi linna siluutile ja olulistele maamärkidele ei tohi sulgeda. Muudatuse on ka see, et muinsuskaitseala on jaotatud kolmeks piirkonnaks, mis tuleneb sellest, et nendes piirkondades on kaitse eesmärgid pisut erinevad. Näiteks piirkond 1, mis hõlmab vanalinna ala, omab ka kõige suuremaid kitsendusi. Arheoloogiapärandi kaitseks on muinsuskaitseala jagatud kaheks arheoloogia alaks, kus on pisut erineva rangusega kitsendused ja nn leevendustega alaks, kus on leevendatud loakohustus õuealadel kaevetöödeks. Oluline muudatus on ka kõikide muinsuskaitseala ehitiste jagamine kaitsekategooriatesse, millest üksnes 13 on A-kaitsekategooria ehitised. Lisaks on muinsuskaitsealal täpsustatud väärtuslikud haljasalad: ajaloolised pargid ja Viljandi järve äärne ajalooline haljasala.

Ettepanekud, arvamused, vastuväited ja MKA seisukohad

Avaliku väljapaneku raames esitati 11 ettepanekut, arvamust, vastuväidet või küsimust + Viljandi LV varasemad arvamused ja ettepanekud. Peamised teemad olid:

- Hoonete kaitsekategooriaid puudutavad ettepanekud
- Muinsuskaitseala või kaitsevööndi piiride muutmisega seotud ettepanekud
- Haljasalade ja kõrghaljastusega seotud ettepanekud
- Uutele ehitistele kehtestatavate nõuetega seotud ettepanekud
- Omandiõigust, omanike ja KOV-ide tegevust/rolli puudutavad ettepanekud või arvamused

1. Keskkonnaameti arvamus:

Keskkonnaamet on huvitatud, et Viljandi muinsuskaitsealale jäävad ajaloolised haljasalad säiliks ja on nõus, et Viljandi järve äärne ajalooline haljasala säiliks avatud maastikuna, jääks võimalikult looduslikuks ning avatuks ja säiliks vaated Viljandi järvele. Eelnõuga seatud tingimused võimaldavad haljasalade hooldamist ning väldivad Viljandi järve ja Lossimägede vahelisel alal suuremahulisi arendusi.

MKA seisukoht: võtta arvamus teadmiseks.

2. Eraisiku ettepanek:

Posti tn 23a jääks muinsuskaitsealalt välja ning maksimaalselt rakenduks piirang, et fassaad peaks säilima originaalset punast värvi.

MKA seisukoht ja selgitus: ettepanekut mitte arvestada.

MKA on analüüsinud Viljandi muinsuskaitseala (sh laiendatava ala) kultuuriväärtust ja leiab, et nimetatud alal, kus paikneb ka Posti tn 23a hoone, on riikliku kaitse eeldused täidetud. Muinsuskaitseala laiendamine lähtub sellest, et kaitstav ala vastaks tervikuna muinsuskaitseala kriteeriumitele ja eesmärkidele ning et mõlemal pool tänavat asuvate ajalooliste kinnistute käsitlemiseks on seatud võrdsed tingimused. Varem tehtud tööde osas MKA tagasiulatuvalt ümbertegemist ei nõua (näiteks paigaldatud plastikaknad, ajaloolisest erineva profiiliga laudis). Samuti ei tühistata MKA kaitsekorruga juba kehtivaid ehitusprojekte. Ameti luba ei ole vaja ka hooldus- ja remonttöödeks.

Eesti Omanike Keskliidu esindaja Andry Krass: ütlete, et ei tühistata kaitsekorruga kehtivaid ehitusprojekte, aga kui omanik hakkab kaitsekorra ajal ehitama, kas MKA siis annab loa selleks? Seda ei ole slaidil kirjas.

Laura Ingerpuu: jah, kui kaitsekord hakkab kehtima ja muinsuskaitseala laieneb, siis peab omanik ehitustöödeks luba taotlema.

EOK esindaja Andry Krass: siis te eksitasite omanikku, kuna talle ei ole teada antud, et töödeks peab luba taotlema.

3. Eraisiku ettepanekud:

1) MKA ja KOV peaks pöörama suuremat tähelepanu eelmise sajandi alguses ehitatud villade kaitsele. Kas tunnistada villad kultuurimälestisteks?

MKA seisukoht ja selgitus: kaitsekord juba arvestab osaliselt ettepanekut. Hetkel asuvad nimetatud villad Viljandi vanalinna muinsuskaitsealal ning valdavalt on need kaitsekorra koostamise käigus määratud B-kaitsekategooriasse, üksikutel juhtudel ka A-kaitsekategooriasse (Trepimägi 6, Oru 21, Ranna pst 14). Juhul, kui algatatakse mälestiseks

tunnistamise menetlus, siis selle käigus selgitatakse välja hoone kultuuriväärtus, kaaludes avalikku huvi ja kaasatud isikute huve ning hinnates mälestiseks tunnistamise põhjendatust.

2) KOV peaks koostama väärtuslikele hoonetele, mida ähvardab omaniku hoolimatusest tulenevalt hävimine või ebasobiv ümberehitamine, omavahenditest eskiisprojekti.

MKA seisukoht ja selgitus: kaitsekorra eelnõu sellega seonduvat regulatsiooni ette ei näe.

3) eelnõu IV osa punkt 20 täiendamiseks. Uusehitiste lisandumisel muinsuskaitsealale võiks lisaks juba märgitud punktidele kehtestada ka minimaalsed arhitektuurilised nõuded uutele hoonetele.

MKA seisukoht ja selgitus: kaitsekord arvestab juba osaliselt ettepanekut. Muinsuskaitseala kaitsekord sätestabki varasemast selgemad ja täpsemad nõuded uute ehitiste püstitamisele selleks, et säilitada olemasolevat ajaloolist keskkonda. Arhitektuuri ehk ehituskunsti loomiseks on keeruline kehtestada ühtseid objektiivseid kriteeriume. Enne uue ehitise püstitamist muinsuskaitsealale koostatakse muinsuskaitse eritingimused detailplaneeringule, kus analüüsitakse ümbritsevat keskkonda.

4) “kõrghaljastuse” säilitamine muinsuskaitseala kaitsekorra väljast võtta.

MKA seisukoht ja selgitus: ettepanekut mitte arvestada. Kõrghaljastus moodustab osa muinsuskaitseala kultuuriväärtusega keskkonnast, mistõttu on ka selle säilitamine ja kaitse muinsuskaitsealast tulenev kohustus (MuKS § 1 lg 1 (1)). Kõrghaljastuse säilitamiseks on kaitsekorra eelnõus sätestatud vastavad nõuded, otsuste tegemisel teevad MKA maakonna nõunik ja maastikuarhitekt koostööd kohaliku omavalitsuse vastava valdkonna spetsialistiga.

4. Eraisiku ettepanek:

mitte vähendada muinsuskaitseala kaitsevööndit. Milliste mõtetega on antud luba ehitada Talli ja Hariduse ristile moodne maja? Kuidas sai C. R. Jakobsoni tn 52 ja 50a moodsad majad kui tegemist on muinsuskaitsealaga? Miks tahetakse ajalooline kant, mis on enam vähem omavahel sobituvate majadega välja jätta muinsuskaitsealalt? Võiks ikka linnajagude kaupa jääda mingi stiilipuhtus.

MKA seisukoht ja selgitus: ettepanekut mitte arvestada.

Muinsuskaitseala kaitsekord sätestab ka varasemast selgemad ja täpsemad nõuded uute ehitiste püstitamisele. Enne uue ehitise püstitamist muinsuskaitsealale koostatakse muinsuskaitse eritingimused detailplaneeringule, kus analüüsitakse ümbritsevat keskkonda. Hetkel kehtiv muinsuskaitseala kaitsevöönd, mis ulatub suures osas muinsuskaitseala piirist kaugele ja hõlmab väga suure ala, ei taga täiel määral seadusest tulenevat kaitsevööndi eesmärki. Töörühma liikmed, et muinsuskaitseala kaitsevööndit on mõistlik vähendada ning vajalik puhvertsoon on tagatud ka väiksema kaitsevööndiga.

5. Eraisiku ettepanek:

kaitsekorra ja seletuskirja punktis 8.7 ära märgitud kohad ümber sõnastada, mis puudutavad muinsuskaitsealal kaasaegset arhitektuuri. Kaitsekorra punkti võiks sõnastada näiteks nii: *uue ehitise püstitamisel ja suuremahulise juurdeehitise ehitamisel eelistatakse keskkonda sulanduvat lahendust, eesmärgiga rikastada mitmekihilist ajaloolist keskkonda kvaliteetse arhitektuuriga.*

MKA seisukoht ja selgitus: osaliselt arvestada ettepanekuga. Muudeti kaitsekorra eelnõu ja seletuskirja teksti punktis 8.6 (endine 8.7). Eelnõu: uue ehitise püstitamisel ja suuremahulise

juurdeehitise ehitamisel eelistatakse tänapäevast, keskkonda sulanduvat lahendust, eesmärgiga rikastada mitmekihilist ajaloolist keskkonda kvaliteetse arhitektuuriga; lähtutakse lähiümbruse linnaruumist, sealhulgas ajaloolise hoonestuse paiknemisest, tihedusest, mahust, materjalikasutusest, katusemaastikust ja värvilahendusest. Otsuseni jõudmisel võeti arvesse ka Viljandi vanalinna senist muinsuskaitsepraktikat. Põhimõtte lubada kaasaegse arhitektuurikeelega, kuid ümbritseva keskkonnaga arvestavat lahendust, ei ole mõeldud kontrastselt eristuva uue arhitektuurini jõudmiseks vaid eesmärk on vältida kohmaka detailikäsitletusega mistahes stiili-tunnustega uute ehitiste püstitamist ajaloolises linnaruumis.

6. Erasiku ettepanek:

oluliselt vähendada olemasoleva muinsuskaitseala suurust, et muinsuskaitseala oleks nn vanalinna osas ehk jätkuks siis ka vahendeid selle ala säilitamiseks ning paremaks tegemisel. Piisavalt ei ole analüüsitud omanike poolset ohtu oma varale sõltuvalt sellest, kas see vara asub muinsuskaitse alal või sealt väljas. Ei ole nõus C. R. Jakobsoni tn 29 hoone määramisega A-kaitsekategooriasse. C. R. Jakobsoni tn 35 kinnistu omanikud ei ole samuti nõus muinsuskaitseala laienemisega ja piirangute kehtestamisega.

MKA seisukoht ja selgitus: ettepanekuga mitte arvestada, kuid muuta C. R. Jakobsoni tn 29 hoone kaitsekategooriat (A-kaitsekategooria asemel B-kaitsekategooria).

MKA otsustas, et muinsuskaitseala vähendamine ei ole põhjendatud, kuna vanalinnaga vahetult piirnev uuslinna ala, Huntaugu piirkond ja Viljandi järve äärne ajalooline haljasala kannavad samuti muinsuskaitseala väärtusi ning tegemist on hästi säilinud muinsuskaitseala vanalinna ala toetava ajaloolise keskkonnaga. Töörühm leidis, et vanalinna väärtusi tuleb kaitsta mõnevõrra rangemate kitsenduste kehtestamisega, mistõttu jagati muinsuskaitseala kolmeks piirkonnaks. Kaitsekorra eelnõus sätestatud nõuded ei ole kehtestatud mitte ehitiste kaitseks omanike poolse ohu vastu vaid selleks, et kultuuriväärtuslikke ehitisi teadvustatult ja asjakohaselt restaureeritaks, konserveeritaks ja ehitataks.

Töörühma liikmed hindasid C. R. Jakobsoni tn 29 hoone kaitsekategooriat uuesti, võrdlesid hoone interjööri teiste samaväärselt säilinud hoonete interjööridega ning MKA määras C. R. Jakobsoni tn 29 hoonele B-kaitsekategooria. C. R. Jakobsoni tn 35 elumaja esindab näidet Viljandi klassitsistlikus stiilis hoonest, millega liitub tellishistoritsistlik ja hästi säilinud hoonemaht ning väärrib B-kaitsekategooriat.

7. Erasiku ettepanek:

Viljandi muinsuskaitseala kaitsekorra eelnõus peaks olema konkreetselt käsitletud hoonete lammutamise teema. Peaks olema konkreetselt kirjas, et millistel juhtudel võiks MKA anda ehitisele lammutusloa, kui tegemist on A- või B-kaitsekategooriasse kuuluva hoonega ja millistel juhtudel võiks linn anda lammutusloa C-kategooriasse kuuluva hoone puhul.

MKA seisukoht ja selgitus: kaitsekorra eelnõu punktis 16 on juba sätestatud nõuded A- ja B-kaitsekategooria hoonete konserveerimiseks, restaureerimiseks, ilme muutmiseks ja ehitamiseks (sh lammutamiseks), mis on ühtlasi Muinsuskaitseameti loa kohustuslikud tööd. C-kaitsekategooria ehitise ehitamine ei ole MKA loa kohustuslik tegevus.

Lammutamine on EhS § 4 lg 1 kohaselt ehitamine ehk ehitisega seonduv tegevus, mille tulemusel ehitise tekib või muutuvad selle füüsilised omadused, siis seda käsitletakse kaitsekorra eelnõus vastavalt ehitusseadustikus sätestatule.

8. Erasisiku ettepanek:

Ajalooline haljasala peaks olema täpsemalt määratletud kogu muinsuskaitsealal ja peaks kindlasti laienema järgnevatele kinnistutele kogu ulatuses: 89713:004:0028; 89713:003:0002; 89701:001:0324; 89701:001:0779; 89701:001:0498; 89701:001:0235.

MKA seisukoht ja selgitus: ettepanekut mitte arvestada.

Nimetatud kinnistud ei ole ajaloolised pargid ega ajalooliselt terviklikud haljasalad. Ettepanek sisaldab keskaegseid militaarrajatisi, mis algselt oli puudeta linna kaitseks ehitatud kivimüür koos vallikraaviga. Aastate jooksul on nimetatud kinnistud kujundatud küll kõrghaljastusega aladeks, kuid neid ei saa nimetada ajaloolisteks haljasaladeks.

Kodanik saalist: kui vana või mis ajast alates on „ajalooline haljasala“?

Laura Ingerpuu: ajalooliste parkide ja haljasala määramisel toetusime Artes Terrae koostatud ajalooliste haljasalade uuringule. MKA oleks ehk nimetanud ajalooliseks isegi rohkem haljasalaid, kuid töörühmas arutades jõuti kompromissile Viljandi Linnavalitsusega, et kaitsekorraga määratakse kolm ajaloolist parki + MKA määras ajalooliseks haljasalaks Viljandi järve äärsed ala.

9. Erasisiku ettepanek:

Tartu tn 27a hoone määrata C-kaitsekategooriasse või jätta muinsuskaitsealalt välja. Hoone on halvas tehnilises seisukorras.

MKA seisukoht ja selgitus: ettepanekut mitte arvestada.

Töörühma liikmed hindasid Tartu tn 27a hoone kultuuriväärtust uuesti ja jõudsid järeldusele, et tegemist on väärtusliku algupärase põhimahu ja -konstruktsioonidega säilinud Viljandile tüüpilise 20. sajandi algusest pärit puithoonena, mistõttu sellele esialgselt määratud kaitsekategooriat ei ole põhjendatud muuta. Seetõttu otsustas MKA jätta Tartu tn 27a maja B-kaitsekategooriasse. Tehniline seisukorda ei ole ehitise kultuuriväärtuse määramise aluseks.

10. Erasisiku küsimus:

kas C. R. Jakobsoni tn 33 verandad läheksid kaitsekorra kehtestamise järgselt renoveerimisele või siis taastamisele?

MKA seisukoht ja selgitus: C. R. Jakobsoni tn 33 hoone paikneb kaitsekorra eelnõu järgi muinsuskaitseala laiendataval alal ning on määratud B-kaitsekategooriasse. C. R. Jakobson tn 33 veranda on arhitektuurse väärtusega ja soovitame selle säilitamiseks teostada lähiajal hooldustööd. Juhul, kui uue kaitsekorraga muinsuskaitseala laiendatakse, eeldavad restaureerimistööd eksterjööris MKA tööde tegemise loa taotlemist ja muinsuskaitse eritingimuste koostamist (koostab MKA). Siseruumides tööde tegemiseks MKA luba vaja ei ole.

11. Eesti Omanike Keskliidu ettepanekud:

1) hinnata uuesti kaitsekorra kehtestamise proportsionaalsust, kuivõrd selle hindamisel ei ole analüüsitud ja põhjendatud.

MKA seisukoht ja selgitus: arvestada täiendavalt ettepanekut.

Ettepaneku valguses on juba Viljandi muinsuskaitseala kaitsekorra seletuskirja täiendatud. Viljandi muinsuskaitseala omab riikliku tähtsusega kultuuriväärtust, mistõttu on tegemist ülekaaluka avaliku huviga, mis annab riigile õiguse seada omandile kitsendusi ning omandiõigust piirata. Kaitsekorra kehtestamisega püütakse leida tasakaal omandiõiguse riive ja kultuuripärandi kaitse tagamise vahel. Kehtiva Viljandi vanalinna muinsuskaitseala põhimäärusega võrreldes kaitsekorra kehtestamisel (hetkel olemasoleval) muinsuskaitsealal

kitsendused leevenevad. Kaitsekorra eesmärk ongi vähendada seniseid omandipiiranguid ning jätta kultuuriväärtuste kaitseks alles vaid need lahendused, mis säilitavad olulise ajaloo- ja kultuuripärandi, kuid riivavad omandiõiguseid võimalikult minimaalsel määral.

EOK esindaja Andry Krass: kui omandiõiguse riive on, siis tuleb see ka hüvitada. Kaitsekorra kehtestamisega hüvitisnõue alles algab.

Laura Ingerpuu: kaitsekorra koostamise eesmärk on luua dokument, mis annaks senisest selgema aluse muinsuskaitseala reguleerimiseks ja restaureerimistoetuste eelarvesse sellega raha juurde ei panda.

Kodanik saalist: millega te tagate selle, et Viljandi linn välja ei sure. Hetkel enamik ettepanekuid lükati MKA poolt tagasi. Linna enda käest palju ei küsita, kõik otsustatakse Tallinnas.

Laura Ingerpuu: tegemist ei ole KOV-ide õigusi piirava uue dokumendiga. Tegemist on riikliku kaitsealaga, mida tulebki reguleerida. Teeme pidevalt KOV-idega koostööd.

EOK esindaja Andry Krass: te olete linna õigustest üle rullinud, rääkimata omanikest. Näiteks Huntaugu ja vaatekoridor.

Laura Ingerpuu: vaatesektorisse kuuluvust lisanduvast alast enamuse kuulub linnavalitsusele, seal on ainult kaks eraomanikku, kes ei teinud avaliku väljapaneku raames ühtegi ettepanekut. Mis puudutab Huntaugut, siis see ala ei ole muinsuskaitsealal üksnes arheoloogiapärandi tõttu. Seal on ka maastikulased väärtused, tegemist on ajaloolise paigaga, kust Viljandi linn on alguse saanud ja see võiks jääda avatud maastikuga alaks. Lisaks asub seal ka maastikukaitseala ning keskkonnakaitse nõuded on seal ilmselt rangemadki kui muinsuskaitsealade piirangud.

2) leevendada muinsuskaitsealal kehtivaid nõudeid seoses uue ehitise püstitamisega, kinnistu piiride muutmise ja õuemaaga, kuivõrd nende nõuete näol on tegemist intensiivse omandipõhiõiguse riivega kaitsekorra eelnõu eesmärgiga võrreldes, mistõttu on need nõuded ebaproportsionaalsed.

MKA seisukoht ja selgitus: Muinsuskaitseamet täiendas Viljandi muinsuskaitseala kaitsekorra eelnõu seletuskirja omandiõiguse piirangute kehtestamise proportsionaalsuse osas.

Muinsuskaitseala on terviklik keskkond, milles tehtavad muudatused peavad arvestama varem loodud väärtustega. Seda eelkõige uute ehitiste püstitamise puhul. Mis puudutab kinnistu piiride muutmist, siis Viljandi muinsuskaitseala kaitsekorra eelnõu seletuskirja punktis 19.8 on öeldud, et kinnistute piire on lubatud muuta ning eelistatud on ajalooliste kinnistupiiride taastamine. Õuemaal kehtestatud kitsendused on seotud arheoloogiapärandi kaitsega.

Kodanik saalist: mis on kõrghaljastus?

Kultuuriministeeriumi jurist Helen Kranich: alates 2,5 m kõrgused taimed.

3) ühildada kaitsekorra eelnõus sätestatud teatise- või loamenetlusi ehitusseadustikus (EhS) või maaparandusseaduses (MaaPS) ettenähtud teatise- või loamenetlusega, et vähendada halduskoormust ning aja- ja ressursikulu.

MKA seisukoht ja selgitus: MKA teeb teatise- või loamenetluste ühildamises pidevat koostööd KOV-idega, et vähendada halduskoormust. Ehitusseadustik (EhS) ja muinsuskaitseadus on harmoneeritud (Vt MuKS § 1 lg 2) ja võimaldavad omavalitsustel hõlmata MKA-d ühe menetluse raames. MKA osaleb kooskõlastuse andjana projekteerimistingimuste eelnõu koostamisel (EhS §31 lg 3) või ehitusloa menetluses (EhS § 42 lg 7). Ka planeerimismenetluses (PlanS § 74 lg 6, § 124 lg 8) osaleb MKA muinsuskaitse eritingimustele ning planeeringule kooskõlastuse andjana. Kaitsevööndisse ehitamisel annab eelnõu kohaselt MKA ainult oma kooskõlastuse ehitusloa- või teatise menetluses. Lisaks sellele oleme kaitsekorras ühitanud

EhS-ga kõigi C-kaitsekategooria hoonete ja uute ehitatavate hoonete ehituslubade menetluse, mis toob võrreldes seni kehtiva põhimäärusega kaasa väga olulise menetluskoormuse vähenemise. Kultuuriväärtuslike ehk A- ja B kaitsekategooriasse määratud hoonete konserveerimisel, restaureerimisel ja ehitamisel ei ole võimalik loamenetlusi ehitusseadustikuga täielikult ühitada, kuna see seaks ohtu nende kultuuriväärtuse säilimise.

EOK esindaja Andry Krass: me ei korda seda ettepanekut tühja kohapealt. Te peate vaatama, millise loa rägastiku see kaitsekord loob, meil on erinevad kategooriamajad, geoloogiline kaitse ja kõrghaljastus ja takkapihta bürokraatia. Posti tn 23a puhul jäeti omanikule mulje, et tal on projektiga kõik korras, aga pärast kaitsekorra kehtestamist on tal tänu topelt loamenetlusele ühte luba veel vaja. Omanikul peab olema selgus oma kohustuste kohta, sest kui omanik eksib raskelt mõne sätte vastu, siis ähvardab teda 5-aastane vanglakaristus ja MKA juba on üritanud omanikku vangi panna. Kui riigikogu ütleb, et MuKS § 1 lg 2 alusel, et tehke see korda, siis kust te võtate julguse, et teil ei ole seda vaja ja me teeme selle asja teile veel keerulisemaks.

Laura Ingerpuu: väide, et omanikul on suur segadus. Omanikul võib küll olla mitu kinnisvara ühel muinsuskaitsealal, kuid ta toimetab konkreetse objekti piires ja peab teadma, mis seal toimub ning mille osas tal luba vaja on. Praegu kehtivad põhimäärused on põhjastanud palju segadust ja seepärast me kaitsekorrad teemegi, et oleks selgem ja arusaadavam dokument. Alati on omanikul võimalik pöörduda maakonnanõuniku või siis mõne teise MKA ametniku poole nõu ja abi saamiseks.

Helen Kranich: üldjuhul on menetlused kiired, seadus näeb loamenetluses tähtjana ette 30 päeva, kuid praktikas läheb selleks 3 päeva, kui dokumendid on korras. Inimene ei pea teadma kõiki nüansse ja saab pöörduda Ameti poole. 5-aastane vangistus: MKA on viimastel aastatel määranud 4 trahvi (dektetoristidele ja sukeldumisel ilma loata). Tasuta ei ole ühegi maja korrastamine, kuid muinsuskaitsealal on võimalik toetusi taotleda ja toetusi on ka Viljandimaal päris mitmeid antud. MKA kodulehel on üleval ka tabel, kus on selgelt kirjas, kuidas menetlus käib ja kui on pöördutud KOV-i poole, siis KOV ise kooskõlastab MKA-ga.

Kodanik saalist: Viljandi muinsuskaitsealale te ei toonud ühtegi näidet, kui palju nendele on toetusi antud.

Ann Kivi: Viljandi linnas on Jakobsoni 8 ja teine on Laidoneri plats 9a, mis sai üle 50 000 katuse jaoks. Need on selle aasta rahad, aga ka varasematel aastatel on toetus saadud. Tartu tn 26 ja 24 toetusi saanud. Majaomanikud peavad küsima, ei ole nii, et MKA ise pakub rahasid. Taotluse peab inimene ise tegema. August-september on järgmiseks aastaks aeg küsida toetusi. Ka Viljandi linn on igal aastal toetanud eraomanikke restaureerimistöde tegemisel. Teotused võiks muidugi olla suuremad.

Kodanik saalist: me soovisime kunagi maja soojustada, aga öeldi, et ei tohi, aga juba tookord öeldi, et ta piirneb selle alaga ja muinsuskaitseala mõju ulatub ka teisele poole tänavat.

Arutati hoonete soojustamise teemal. Kas muinsuskaitseala hooneid võib väljaspoolt soojustada või mitte. Millised on Läänemeremaade praktikad. Kokkuvõttes jõuti aruteluga saalist tagasi selleni, et toetused on väikesed, mistõttu ei saa piirangud nii suured olla.

EOK esindaja Andry Krass: meie usaldame KOV-e ja usume, et kui anda otsustamine nende kätte, siis nad saavad sellega ise hakkama.

Laura Ingerpuu: Viljandi linn ei ole teinud ettepanekut muinsuskaitseala ära kaotamiseks.

Helen Kranich: mida avaramad on KOV võimalused oma planeeringuid teha, seda avaramad on KOV-i võimalused kehtestada omanikele piiranguid. MuKS, mille alusel kaitsekord kehtestatakse, siis lõpuks otsustab Vabariigi Valitsus, kus on ka riigikontrolör ja eelnõu käib ka teistest ministriumitest läbi. PlanS ütleb, et linnavolikogu võib luua kitsendusi, aga ei ütle, millised need on. Viljandi ÜP-s on omaniku vaatest palju rangemad nõuded kui põhimääruses.

Näiteks võib tuua Paide, kus KOV andis loa lammutada hoone, mis on paidelastele väga oluline ja mälestus Eesti Vabadussõjast.

Viljandi linna peaarhitekt Olav Remmelkoor: Viljandis linnas ei kehti ehitusmäärus, meil on selle asemel volikogu määrus ja valitsuse määrus rollijaotusena. ÜP-s on üldjuhul miljööväärtuslikele aladele määratud keskkonnaväärtused, aga need on tavaliselt üldsõnalisemad. Uus ÜP saab olema volikogu otsus ja samas ka läbirääkimiste tulemus.

Helen Kranich: kui ÜP-s on kirjas, siis selle järgi peab ka linnavalitsus toimetama. Kaitsekord annab suunised ja loob teatud paindlikkuse, restaureerimist vaadatakse objekti spetsiifiliselt. Kohale saab kutsuda ka ehitusinseneri, kes täiesti tasuta nõustab.

4) esitada täiendavad põhjendused kohaliku kaitsemeetmete rakendamise osas ning põhjendada, miks kohaliku omavalitsuse autonoomiasse sekkumine on käsitletud ulatuses põhjendatud.

MKA seisukoht ja selgitus: Viljandi muinsuskaitsealal on riikliku tähtsusega kultuuriväärtus, mistõttu on asjakohane ka ala reguleerimine riiklikul tasandil. Riigikogu määras kindlaks, et kultuuripärandi üleriiklik kaitse määratakse muinsuskaitseaduse alusel ning kohalik kaitse planeerimisseaduse (PlanS) alusel.

Omaniku õiguseid kaitsevad MuKSi normid märkimisväärselt kõrgemalt kui PlanSi normid. Kaitsekord koostatakse avalikkusega koos ja kõiki, sh kohalikku omavalitsust kaasates. Kultuuripärandi säilimise nimel teeb MKA koostööd pidevalt ja jätkuvalt erinevate omavalitsustega kui ka teiste riigiasutustega.

Viljandi linna arengusuundade üle otsustab KOV üldplaneeringu ja detailplaneeringute alusel. KOV-il tuleb arvestada, et juhul kui planeeritaval alal paikneb muinsuskaitseala, tuleb tagada muinsuskaitseala väärtuste säilimine. See kohustus tuleneb MuKS-ist, mitte ei kaasne kaitsekorraga.

5) viia kaitsekorra eelnõu suhtes läbi majanduslike ja sotsiaalsete mõjude analüüs, et selgitada välja kaitsekorraga kehtestavate nõuete mõjud ja muinsuskaitsealal asuvate kinnistute omanike toetamiseks sobivate meetmete sisu ja ulatus. Mõjude hindamisel tuleks hinnata ka hüvitamiskohustusest tulenevaid mõjusid riigile ja kohalikele omavalitsustele ning kaaluda, kas meetmed nendest kuludest tulenevalt on proportsionaalsed.

MKA seisukoht ja selgitus: ettepanekut arvestades on seletuskirja täiendatud.

EOK esindaja Andry Krass: Eesti on liitunud Faro konventsiooniga, mis sätestab, et kultuuripärandi kaitseks tuleb paralleelselt hinnata pärandikaitsega kaasnevaid sotsiaalmajanduslikke mõjusid. Riigikogu on öelnud muinsuskaitseaduses § 91 lg 1 öelnud, et kõikide tänaste muinsuskaitsealade puhul tuleb hinnata sotsiaalseid ja majanduslikke mõjusid sh vastavust Faro konventsiooniga. Te peaksite analüüsis võrdlema neid kohustusi, mis tekivad võrdluses nende omanikega, kelle kinnisvara ei asu muinsuskaitsealal. Tuleks välja arvutada need mõjud.

Laura Ingerpuu: mis puudutab riikliku kaitse eeldust, siis seda on hinnatud kaitsekorra eelnõu seletuskirjas. Sotsiaalsete ja majanduslike mõjude analüüs on seletuskirjas tegelikult olemas, kuid ei ole tehtud arvutuskäiku, kui palju mingile konkreetsele muinsuskaitsealale võiks kulud olla. Sellise analüüsi võiks teha.

EOK esindaja Andry Krass: kaks aastat tagasi ministeeriumi kantsler Tarvi Sits ütles, et peaks tegema. Tuli omanike ette sellise deklaratsiooniga, et nüüd hakkame tegema.

Helen Kranich: kahtlemata on see õige mõte Faro konventsioonist, aga see ei ole midagi, mis oleks meile tulnud lisaks. Juba 1992. aasta põhiseaduse omandinorm näeb ette kõrge kaitse

omanikule ja otsib seda üksikjuhu õiglust. Alati tuleb see sotsiaalmajanduslik õiglus leida üksikobjekti raames. On ka terve rida kohtulahendeid, kus kohus leidis, et alati ei pea omaniku kitsenduse hüvitis väljenduma rahas. Omanik teeb ka valikuid omandi suhtes ja tal on ka kohustused. Omandipõhiõiguste kaitse on kohtupraktikas juba konkreetselt kaitstud. Kui üks omanik leiab, et ta on pidanud liiga suure kulu kandma, et ühiskonnal oleks see kultuuriväärtus alles, siis saab omanik pöörduda riigi poole, et saada toetust või kahju hüvitamist. Analüüs omandipõhiõiguse kaitse osas on osa kaitsekorras ja seda me teeme ka siis, kui see eelnõu jõuab KuM-i, kaasame ka teised ministeeriumid ja lõpuks jõuab see VV lauale, kus õiguskantsleril on võimalus anda hinnang. Riigikogu määrata on rahaliste vahendite eraldamine toetusteks. MKA saab määrata toetusi täpselt nii palju kui talle see eelarvega on ette antud.

6) näha ette kaitsekorra eelnõus muinsuskaitsealal asuvate hoonete puhul nende omanikele hoonete kõrgemate korrashoiu- ja remondikulude hüvitamise regulatsioon, mille konkreetne sisu ja ulatus on võimalik välja selgitada majanduslike ja sotsiaalsete mõjude analüüsiga.

MKA seisukoht ja selgitus: Hoonete hooldus- ja remonttööde, ehitamise, restaureerimise või konserveerimisega kaasnevate toetuste ja hüvitiste regulatsiooni ei saa muuta kaitsekorra eelnõuga. Toetuste ja hüvitiste suurus on seotud riigieelarvega. Eelarve suurenemine eeldab Kultuuriministeeriumi poolset rahastusotsuste muudatust ja riigieelarve suurenemist.

EOK esindaja Andry Krass: meie oleme statistikat teinud ja umbes 80% riikliku kaitse all olevatest ehitistest kuulub eraomanikele ja samas 80% toetustest läheb avalikule sektorile. Riik rahastab kultuuriehitisi ka avalikus sektoris, nagu SÜKU, Arvo Pärdi Keskus jne – kõik avalikku sektorisse. Riigil raha on, aga eraomanikele see raha ei jõua. Me peame saama garantii, et riik käitub õiglaselt kõikide omanike suhtes sõltumata sellest, kas tegemist on era- või avalikus omandis oleva omanikuga.

Laura Ingerpuu: ettepanek on tegelikult täiesti asakohane, aga hetkel räägime kaitsekorra kui dokumendi koostamisest ja mitte toetuste eelarvest.

EOK esindaja Andry Krass: kui VV võtab kaitsekorra vastu, siis rakendub omanikele MuKS, mis annabki muinsuskaitsejatele õiguse astuda meie koduhoovi ja seal ringi vaadata. Peame tagama juurdepääsu.

Helen Kranich: korrakitseseadust tuleb lugeda nii, et ilma nõusolekuta ei või omaniku maale minna v.a juhul, kui on mingisugune ohuolukord või rikkumise olukord. Kui on juba teada, et on toimumas mingisugune mälestise rikkumine, siis võib minna omaniku nõusolekuta valdusesse. MuKS lõpus on kirjas, et riikliku järelevalve tegemisel võib MKA rakendada erimeetmeid, mh valdusesse sisenemise meede.

EOK esindaja Andry Krass: võtsin MuKS-ist välja selle paragrahvi - § 41 lg 1-2 *Kinnismälestise juurde viivad väljakujunenud teed ja rajad on päikesetõusust päikeseloojanguni avalikuks kasutamiseks ning nende olemasolu korral peab kinnisasja valdaja tagama nimetatud ajal isikute juurdepääsu mälestisele. Õuemaale, kus asub kinnismälestis, või kinnismälestiseks olevasse hoonesse pääsevad teised isikud kinnisasja valdaja määratud ajal ja korras, sealhulgas on omanikul või valdajal õigus küsida tasu.* Omanikul ei ole õigus keelata.

Helen Kranich: see, mille te ette lugesite ei puudutanud kuidagi MKA ametnikke ja nõunikke vaid see puudutab igapäevaste meiste, kellele on huvi minna vaatama kultuurimälestist. See norm, millest mina rääkisin puudutab seda, kuidas riik või ametnikud võivad tulla omaniku valdusesse ja selleks on palju rangemad reeglid.

7) hinnata uuesti A-kaitsekategooriasse määratud hoonete väärtusklassi ja sellest tulenevalt muuta A-kaitsekategooria hoonete nimekirja.

MKA seisukoht ja selgitus: Viljandi muinsuskaitsealal on kaitsekorra eelnõus A-kaitsekategooriasse määratud 13 hoonet. Otsused kaitsekategooriate osas tegi kaitsekorra koostamise töörühm, mille liikmetest üks või mitu on kõikide A-kaitsekategooriasse määratud hoonete interjööri dega kohapeal tutvunud. Seega on Teie soovitud tegevus juba läbi viidud. Kohapealse paikvaatluse viisid läbi selleks erialaste teadmistega eksperdid. Seetõttu on otsustamiseks vajalik teave olemas. Muuhulgas on enamike hoonete kohta olemas põhjalik arhiivmaterjal või juba koostatud muinsuskaitse eritingimused koos fotomaterjaliga. Seetõttu võime kinnitada, et kõikide A-kaitsekategooriasse määratud hoonete osas on olemas piisavad alusteadmised.

12. Viljandi Linnavalitsuse ettepanekud:

1) eelnõus on Viljandi linnaehitusliku terviku üheks väärtuslikuks kihistuseks nimetatud Viljandi järve äärset ajaloolist haljasala. Viljandi LV, tutvunud AB Artes Terrae OÜ koostatud Viljandi ajalooliste haljasalade uuringuga, on seisukohal, et uuringus tehtud järeldused on pealiskaudsed. Viljandi linna uue üldplaneeringu ja muinsuskaitse eritingimuste koostamiseks tellib linn asjakohased uuringud, milles selgitatakse välja muuhulgas ka Viljandi järve äärse maa-ala muinsuskaitsealased väärtused. Kehtiva üldplaneeringu kohaselt on see vaba aja veetmise ala, väljakute ja neid teenindavate ehitiste maa-ala. Viljandi järve äärsele haljasalale antakse planeeringulahendus Viljandi linna uue üldplaneeringuga.

MKA seisukoht ja selgitus: MKA, tuginedes AB Artes Terrae OÜ koostatud uuringule (13.04.2022), MKA menetluskomisjoni otsusele (18.10.2022) ning maastikuarhitektuuri ja ehituspärandi ekspertnõukogude seisukohale (19.12.2022) leiab, et Viljandi järve äärne haljasala omab muinsuskaitsealist ja ajaloolist väärtust, mistõttu väärib see säilitamist haljasalana. Ajaloolise haljasala hoonestamine või sinna suuremõõtmeliste rajatiste püstitamine ei tagaks ala väärtuste säilimist. Seevastu ei ole välistatud ala arendamine puhke- ja treeningupiirkonnana, kuhu on võimalik rajada laudteid, jooksuradasid või väiksemaid spordirajatisi.

2) järve äärne ala on rikkalik valdavalt arheoloogiapärandi poolest ja siin ei ole asjakohane seada hoonestamise nõudeid, mis on omased keskaegsele vanalinnale ehk piirkonnale 1.

MKA seisukoht ja selgitus: MKA kaalus ettepanekut haarata esialgselt muinsuskaitseala piirkond 2 koosseisu kavandatud Viljandi järve äärne ala pigem piirkond 3 koosseisu, kuid jõudis järeldusele, et see ala peaks olema siiski osa piirkonnast 2.

3) muinsuskaitse eesmärk on ajalooliste hoonete soklite ja keldriakende, valguskastide säilitamine, mistõttu peaks eelnõus nõuet sõnastama selliselt, et tänavate rekonstrueerimise käigus ei tohi ajaloolisi hooneid kahjustada ega nende ehitusaegset välisilmet muuta. Vajadusel saab rakendada tehnilisi lahendusi sademevee ärajuhtimiseks.

MKA seisukoht ja selgitus: eelnõu punktide sõnastus, mis puudutavad tänava rekonstrueerimist ja tänavapinna madalamale viimist on standardne kõikide linnaliste muinsuskaitsealade kaitsekordadega. Sealjuures on sõnastuses oluline mõiste „vajadusel“, mis määratleb selle, et juhul, kui tänavat asutakse rekonstrueerima, kavandatakse tänavapinna allapoole viimine vaid sellisel juhul, kui see on vajalik kultuuriväärtuslike hoonete proportsioonide taastamiseks (näiteks, et välisuks ei jääks allapoole tänavapinda). Eelnõu punkt 19.13 sõnastus: tänava rekonstrueerimisel säilitatakse või taastatakse kultuuriväärtuslike ehitiste proportsioonid,

vajaduse korral tänavapinda madalamale viies; välditakse pinnasevee imbumist keldrisse ning sademevee juhtimist krundile.

EOK esindaja Andry Krass: kas MKA maksab need kulud kinni. Viljandi linnal oli majanduslikult kaalutletud ettepanek. Teie ei anna järele, kas teie maksate selle kinni?

Laura Ingerpuu: tänavapinna allapoole viimine on tegevus, mida tehakse „vajadusel“. Kui linn otsustab ühe tänava rekonstrueerida ning on näha, et mõne kultuuriväärtusliku hoone välisuks on tänavapinnast allpool, siis oleks mõistlik ka tänava pinda allapoole viia, kui see on projektiga lahendatav.

EOK esindaja Andry Krass: vajaduse otsustate ju teie tööde tegemise loa käigus. Kas te maksate selle otsuse kinni?

Anne Kivi: vajadus põhineb omanike pöördumistel, sest tänavapindade kerkimisel on hakanud nende hoonete fassaadid kahjustuma ja keldritesse voolab vesi. Tänavate pinna tõusmine on probleemiks kujunenud omanike kinnisvarale. MKA ei ole kuidagi põhjutanud seda, et see tänavapind on aastate vältel kerkinud ja pealegi ei ole selle punktiga antud kohustust. Omavalitsusel on samamoodi maksumaksja raha. Tegemist on avaliku huviga, mis on linnaelanike huvi.

EOK esindaja Andry Krass: minu ettepanek on see, et jätame need küsimused linnavalitsuse otsustada.

Kodanik saalist: oli juttu järve äärsest piirkonnast, et tuleb kaitse alla võtta. Teatavasti kõik KOV-id koostavad ÜP-sid, miks ei ole mindud seda teed, et ÜP-d ei ole koostatud, kus kõik saavad oma ettepanekuid teha. Ka teil on võimalus oma ettepanekud teha ÜP-sse? Miks te ei usalda Viljandi linna?

Laura Ingerpuu: oleks ideaalne, kui ÜP koostamine käiks koos kaitsekorra koostamisega. Aga kaitsekorra jaoks on ette nähtud tähtaeg. Hetkel oleme ette näinud, toetudes uuringutele ja ekspertide arvamusele, et Viljandi järve äärne ala vajab ajaloolise haljasalana kaitset.

Anne Kivi: tuletan meelde, et tegemist on alaga, mis on kogu aeg muinsuskaitseala koosseisus olnud ja tegemist ei ole mingi uue kaitstava alaga. Kui linn hakkab koostama uut ÜP-d, siis on vaja koostada muinsuskaitse eritingimused ÜP-le ja linn arutab koos kõik tehtud ettepanekud läbi. ÜP koostamises MKA osaleb, aga see protsess kestab 5 või rohkem aastat.

Helen Kranich: siin on kaks osa selles teemas. Üks osa sellest haljasalast on oluline terve Eesti jaoks ja see kultuuripärandi osa peab säilima järgnevatele põlvedele. Seetõttu on sel riiklik kaitse ja see antakse ka siis, kui Viljandi linn seda ei taha. Teine pool on see, mis on Viljandi jaoks oluline. Me ei ütle, et see oleks vähem oluline, aga see antakse kohaliku kaitsega. Kui MKA teeb ettepaneku ÜP-sse, et tehke nii, siis Viljandi linn saab ütelda, et ei nõustu sellega. See, mis puudutab ainult Viljandit, selle peabki Viljandi ise otsustama ja nii see peabki olema. Volikogu peabki otsustama, sest neile on viljandlased hääle andnud. Näiteks Põlva vallas võetti riik ühe osa ristimetsast kaitse alla ja KOV kaitseb ülejäänud osa oma ÜP-ga. MKA saab Viljandi ÜP koostamisel sõna sekka öelda, aga MKA ettepanek ei ole linna jaoks siduv. Küsimus ei ole selle, et kas me ei usalda KOV-i, vaid selles, et kui Riigikogu on MuKS-iga andnud riikliku kultuuripärandi kehtestamise, siis riik peab kaitsma pärandit ka tulevaste põlvete jaoks.

4) eelnõu mustandi tekstis esineb läbiv nõue haljastuse säilitamiseks. Samas on muinsuskaitseala väärtusi ja kaitse eesmäärke loetlevas punktis nimetatud vaid ajaloolisi haljasalaid ning nende kaitse vajadust. Vastuolu tuleb likvideerida ja nimetatud punktides eemaldada haljastuse kaitse nõue väljaspool ajaloolisi haljasalaid.

MKA seisukoht ja selgitus: MuKS § 9 lg 2 on nimetatud, et muuhulgas võib muinsuskaitseala

koosneda ka loodusobjektidest. Samuti on muinsuskaitseala kriteeriumitena määratletud säilinud ajalooline keskkond ning traditsioonilised maastikud, sh alale iseloomulikud haljastusviisid ja haljasalad, avatud maastikud, väärtuslikud loodusobjektid ja maastikuelemendid (määrus nr 23 „Mälestise liikide ja muinsuskaitseala riikliku kaitse üldised kriteeriumid ning muinsuskaitsealal asuvate ehitiste väärtusklassid“ § 9 lg 1 ja 4). Kõrghaljastus moodustab olulise osa muinsuskaitseala ja ajaloolise keskkonna miljööst. Seetõttu reguleerib kaitsekord ka kõrghaljastusega seotud nõudeid. Kõrghaljastus ja ajaloolised haljasalad said lisatud kaitsekorra eelnõus muinsuskaitseala kaitse eesmärgiga seotud väärtusi loetlevasse punkti (punkt 6.2).

5) täiendada eelnõus vastavat nõuet ja sõnastada see järgnevalt: avalikus ruumis uusi suuremahulisi maapealseid parklaid üldjuhul ei planeerita. Selgitus: tegemist on kaitsekorra eelnõu punktiga 19.16, mis käsitleb piirkonnas 1 (vanalinnas) uute ehitiste püstitamise ja tänavaruumiga seotud nõudeid: *avalikus ruumis uusi maapealseid parklaid üldjuhul ei rajata.* MKA seisukoht ja selgitus: kaitsekorra eelnõus sätestatud nõudes on kasutatud mõistet „üldjuhul“, mis võimaldab mõningaid erandeid teha, näiteks rajada invaparkimiskohti. Selles punktis on vastav selgitus kaitsekorra eelnõu seletuskirjas.

6) uues kaitsekorras on mitmeid teemasid, mis tekitavad küsimusi muinsuskaitseameti ja Viljandi Linnavalitsuse õiguste ja kohustuste kohta. Koos kaitsekorra kehtestamisega on vaja kokku leppida üheselt arusaadavas rollijaotuses. Täpsustamist vajab ka projektidokumentatsiooni puudutav menetlusjärjekord. Viljandi Linnavalitsus on korduvalt väljendanud rahulolematust Viljandi muinsuskaitseala kaitsekorra koostamise protsessiga. Linnavalitsus oleks oodanud, et on protsessis partner, kuid tegelikult on olnud vaid kaasatav osapool.

MKA seisukoht ja selgitus: Viljandi muinsuskaitseala kaitsekord ei reguleeri MKA ja KOV-i omavahelise suhtluse korda. Teatavat selgust pakub aga kaitsekorra seletuskirja lisa 1. MKA on valmis arutama rollijaotust Viljandi LV-ga. Vastavalt MuKS § 91 lg-le 1 on muinsuskaitsealade kaitsekordade koostamine MKA kohustus (MuKS § 18) ning muinsuskaitsealaks tunnistamise otsustab KuM-i ettepanekul Vabariigi Valitsus korraldusega (MuKS § 19 lg 3). Kohalikud omavalitsused kaasatakse kaitsekordade koostamisse lähtuvalt kaasamise heast tavast eesmärgiga anda MKA-le KOV-i teadmistest tulenevat väärt sisendit, teha ettepanekuid, avaldada arvamust ja olla muul moel igati kaasatud kaitsekordade koostamisse, mis omakorda aitab tagada kõiki osapooli rahuldava tulemuseni jõudmise.

EOK esindaja Andry Krass: ega teil seda soovi teistega arvestada enne ei teki, kui te ei hakka oma otsuseid kinni maksuma. On n õigus, otsus ja rahakott ja need käivad koos. See on mõttekoht teile Tallinna kontoris.

Laura Ingerpuu: kõige olulisem on siiski see, et meie kõigi ühine kultuuriväärtus oleks hästi kaitstud ja säiliks ka tulevastele põlvedele.

Kaitsekorra eelnõu edasine menetlus:

Järgmise etapina edastatakse kaitsekorra eelnõu Kultuuriministeriumisse, kes korraldab järgmised menetlusetapid, et eelnõu saaks Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud.

Lisainfo on kättesaadav kaitsekorra kodulehel: www.muinsuskaitseamet.ee/viljandikaitsekord